

Nr 482.

Av herrar **Ander** och **Lundgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 108, angående vissa åtgärder till det svenska jordbrukets stödjande.*

Sedan nu riksdagen genom beslut säkerställt sockerbetsodlingen i landet genom ett direkt anslag av 3,800,000 kronor — så bör den logiska konsekvensen av detta beslut helt naturligt bli den, att även andra grenar av livsmedelsproduktionen få det stöd av riksdagen som, under nuvarande allmänt erkända nödläge, erfordras.

Det bör till och med vara ännu nödvändigare, att riksdagen ingriper för att stödja brödsädesodlarna i landet, då dessa, på grund av att de ej äro organiserade, ej kunna på samma effektiva sätt tillvarataga sina intressen gentemot storkvarnarna, som sockerbetsodlarna på sista tiden på grund av sin starka organisation kunnat göra gent emot sockertrusten.

Genom tullutredningen är konstaterat, att jordbruket årligen förlorar ej mindre än 36 miljoner kronor på tullsystemet. Största delen av denna förlust har nog drabbat de jordbrukare, som odlat brödsäd, därför att de ej kunnat utnyttja tullarna på råg och vete, utan ha dessa tullar i stället blivit utnyttjade av storkvarnarna.

Under sådana förhållanden synes det oss som det vore riktigare att, under nuvarande allmänt erkända nödläge för jordbruket, vidtaga sådana åtgärder, som medverka till att de nuvarande tullsatserna kunna bli fullt utnyttjade till fördel för jordbrukarna, i stället för att som nu *Kungl. Maj:t* föreslagit höja tullarna utan att tillräckliga garantier lämnas för att dessa höjda tullar skola i någon mån av jordbrukarna kunna utnyttjas så snabbt, som är nödvändigt under nuvarande situation.

Visserligen har *Kungl. Maj:t* föreslagit att lagerhusföreningar skola, med stöd av staten, bildas för att lagra spannmålen och förhindra, att utbuden ej bli större än att tullarna skola kunna utnyttjas; men dessa föreningar kunna ej bildas i en hast över hela landet, och ej heller går det i en handvändning att bygga ett tillräckligt antal lagerhus.

Och även om mot förmodan dessa föreningar och lagerhus komma till stånd, så finnes ej därför någon garanti, att dessa föreningar komma att samarbeta på ett sådant sätt, så att det kan bli till gagn för spannmålsodlarna.

Vi ha en alltför sorglig erfarenhet från mejeriföreningarnas nu 30-åriga verksamhet. Dessa ha hela tiden konkurrerat med varandra med resultat, att mjölkpriset blir lägre och lägre i stället för att, som varit naturligt och riktigt,

samarbeta för att få ett skäligt pris för konsumtionsmjölken och för att organisera smörexporten för att erhålla högsta möjliga pris för denna vara.

Intill dess, att dessa lagerhusföreningar komma till stånd och dessa visat, att de kunna samarbeta för att på bästa sätt tillvarata spannmålsodlarens intressen gent emot storkvarnarna, så måste nog andra åtgärder vidtagas, som kunna ge den snara hjälp, som under nuvarande situation är nödvändig.

Vi äro för vår del övertygade om, att detta ej kan ske på annat sätt, än genom ett garanterat minimipris på brödsäden, ett lägre pris på hösten, strax efter skörden, för att förhindra allt för rikliga utbud och sedan ett tillägg, som ersättning för lagring, av exempelvis 20 öre pr 100 kg. för varje månad under 10 månader från den 1 november.

Det lägsta pris, som bör ifrågakomma för fullgod kvalité, anse vi vara: för vete för månaderna september och oktober 21 kronor för 100 kg. och 19 kronor för 100 kg. för råg under samma tid med ett tillägg, för förvaring, av 20 öre pr 100 kg. pr månad för månaderna november—augusti, vilket utgör ett genomsnittspris för året, om lika mycket försäljes i varje månad, av kr. 21:90 för 100 kg. för vete och kr. 19:91 pr 100 kg. för råg.

Genom införande av dessa minimipriser blir det onödigt att nu företaga någon tullförhöjning, en åtgärd, som med hänsyn till den pågående utredningen och övriga omständigheter och de konsekvenser den skulle medföra, vore oklok och mindre välbetänkt.

Övriga åtgärder, som äro föreslagna av jordbruksutredningen nämligen obligatoriskt inmalnings- och mjölblandningstvång, importreglering samt stödjande av bildande av lagerhusföreningar m. m., böra av riksdagen beslutas och fullföljas. Den blivande spannmålsnämnden bör lämnas i uppdrag att ej blott övervaka inmalningen av svensk spannmål utan även tillse, att kvarnarna betala det minimipris och förvaringspris, som av riksdagen eventuellt kommer att beslutas.

På grund av vad vi här ovan anført få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte, därest jordbruksutredningens förslag om inmalnings- och mjölblandningstvång samt importreglering m. m. vinner riksdagens bifall, besluta att komplettera detta med ett av staten garanterat minimipris, för tiden sept. 1930—augusti 1931, av 21 kr. för 100 kg. vete, och 19 kr. för 100 kg. råg under månaderna sept.—oktober och sedan ett tillägg av 20 öre pr 100 kg. för varje månad till leveransen sker till kvarnarna,

och att vederbörande utskott måtte föreslå den lagtext, som bliver erforderlig för den händelse utskottet tillstyrker bifall till denna vår motion.

Stockholm den 17 mars 1930.

J. A. Ander.

Ernst Lundgren.